

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül.-monosztor-utca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási czikkok sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Lapunk egy részét az alábbi rendeltetett egyszerű megjegyzések miatt újból kellett nyomtatni, s ezért késett.

Kolozsvár utcasarkain tegnap következő falragasz volt olvasható, s küldetett szét a háztulajdonosokhoz is:

Tan. sz. 649. 1867.

Hivatalos felszólítás.

A kir. főkegybírói nagyméltóságú elnökségnek folyó hó 11-én szóval tett, s idei 40. tanácselnöki szám alatt a tizedi előjárók útján azonnal közzétett, a tüntetések tilosságát megújított rendelkezést megnevezett kitéjezt nyert, az azt megazon nap követelt, id. 641. számmal jelezett magas elnökségi rendelet azon kitéjezései által: miszerint a magyarországi legújabb hírek ránti részvételük felől a tüntetések által nyilvánítása inkább rendellenességek és kibágások előidézésére, mint a nép erkölcsének illő kifejezésére, levén alkalmasak, azok egész határozottsággal megakadályozandók; és ha ezen rendelet végrehajtására elegendő anyagi erővel a városi hatóság főnöke nem bírna, szükség esetében, a szükséges utasítással és erővel ellátva levő katonai segítséggel is rögtön vegye igénybe, hogy az utóbbi ne könnyűen kapott utasításához képest esetleg önállóság is fellépni.

Mindamellett tehát, hogy ezen városnak mi volt és annyi éveken keresztül kitartó, csendes és higgadt magatartású lakóitól hibás eljárásokat és így a fenn emlegetett, láthatólag jó szándékú és országosra megújított tilalom mellőzését várni nem lehet; megis minden kedvetlen vagy fájlalható események biztos megelőzése, és ez irányba nem csak katonai, hanem még városi hatóságok esetleges fellépések szükségességének óhajtatandó kikerülése tekintetéből, teljes bizalommal felkéri tanács e város minden rangú és rendű tisztelt lakóit, úgy annak szeretett s a most alakulóban lenni látszó jobb jövődöt reménytelőleg élvezendő ifjuságát is, hogy felvilágosításokkal, alaptalan nézetek bekés helyreigazításával a városi hatóság, tizedi előjárók s e tárgyban megbízottaknak ez irányban törekvéseit gyamolítani, és oda működni sziveskedjenek, hogy nem csak az érintett tilalmat sajnós vagy éppen szomorú következtetések előidézésével senki meg ne szegje, hanem általában és ezutánra is mindenki az eddig annyi kitartással és önmegtagadással tanusított csendes bevarás által az alkotmányos átalakulás zajtalan, de annál biztosabb fejlődését elősegíteni törekedjék.

Kolozsvár szabad kir. város közigazgatási tanácsának 1867-ben február 13-án tartott üléséből.

Wendler

Elekes,

főbíró.

h. jegyző

Pest, február 10. 1867.

(D.) Deák Ferencz tegnap érkezett vissza Bécsből, hová ő Felsége által hivatott volt meg, hogy az alkotmányos politikai courtoisie értelmében, őt mint a többség vezetőjét, a miniszterelnökséggel ő Felsége megkínálja.

Mint mindenki, úgy ő Felsége is tudta azt, hogy a mérsékeltabb szabadelvű pártnak egész Európa által becsült vezére nem vállalt hivatal, s független állását megtartja; s így igen természetes volt, hogy nagy hazánkra gr. Andrássy Gyulát ajánlotta miniszterelnökkül, kinek kinevezetése minden órában várható.

A nemzet tízenyolcz éves passzív ellentállásának, s alkotmánya melletti hiú kitartásának sikert ígérő eredménye tehát előttünk áll, és a nemzet újra visszalépik alkotmányos létének birtokába.

Mikor az országházának asztala köré helyezték azon köröskéket, hol a parlamentekben a miniszterek helye szokott lenni; e berendezés még élczek tárgyál is szolgált; és im pár nap múlva ott fognak megjelenni a nemzet felelős kormányának tagjai, kik által a képviselő test kiegészítve, s az ország parlamentar is léte valószínű leendő.

Ki hozhatná kétségbe e siker nagyságát, ki vitathatja el azt, hogy a magyar királyság oly politikai jobblét küszöbére jutott, honnan három század óta rendszeresen

hanyatlott jóllétét s erejéhez képesti nagyságát újból visszavivhatja.

A sikerteljes előrehaladás azonban egy részint függ a viszonyoktól, s más részről mi tőlünk, s részint fenn is meg vannak még akadályai.

A viszonyok alakulása a mostani időkben fátumszerű gyorsasággal haladnak és váltakoznak, s a künn fejlő eshetőségeket senki előre meg nem jósolhatja, de hogy bárminő eshetőség ki ne üthesse a nemzetet alkotmányos létének sodrából s historiai státus életének, önállóságának, önkormányzásának jogaiból, arra nézve főfontosságú dolog az, hogy a királyság összes népe, vagy ha egyes néptörzsek felbomlasztási törekvései jövőre is tartanak, legalább is azon alkotmányos nagy többség, a mely a restitutio jelen vívmányát erős politikai jellemének s szilárd összetartásának köszönheti, mint tömör párt együtt maradjon, legfeljebb egyes kisebb kérdéseknél térvén el apróbb pártárvakatokra.

Nem lehet kétség, hogy vívmányainkat a reactio és a tulzás egyaránt fenyegetik, ezen két szélsőség a rombolásban összehat, az első szándékosan, az utóbbi öntudatlanul, s habár különbözök egy céljai mint fegyverei, eredményök mi közöttük kiválólag ugyanaz.

A reactio, melyet egy még mind hatalomra törekvő burocracia vezet, mely befolyását hatalmas régiókban is érvényesíti, kérdésen kívül meg fogja próbálni, hogy a nemzet s uralkodó közötti kiegyenlítés építményét sarkából kivesse; ha e cselszövényes küzdelemmel szemben a nemzet autonom kormányát a kezdet nehéz feladataiban összetartólag segíti, az átmeneti idők követelményeiből folyó nagy akadályok elé, túlkövetelések még nehezebb akadályait nem gördíti, s ha a képviselő többsége ugyanaz marad, mely nagy egyetértése s szilárd magatartása által nyerte meg az uralkodó nagy elhatározását, úgy remélünk lehet, hogy a nemzetnek csakhamar sikerülend magát úgy meg erősíteni, hogy az európai viszonyok a jegecsesedést természetesen szüntet, a mi alkotmányos idomunkhoz képest alakulnak körülöttünk a helyett, hogy helyzetünket, önállóságunkat lehetnének képesek valamely új idomzatba átrombolni.

Hogy ez egyetértés hogyan fog sikerülni, azt nem tudjuk, mert sajnálatos jelenség gyanánt kell látnunk, hogy az országgyűlés két szabadelvű pártja, mely kezdetben egymásnak kiegészítő árnyalatát képezte, merevebb ellentétben szakadt külön, s habár ma is alkotmányunk jövője a nemzetül magától függ, miután a pártszakadás csak zsiabaszthatja az ügyek biztos haladását, de megakadályozni képes nem leendő, ha a képviselőházban ugyanazon higgadt és összetartó többség marad együtt, mely királyságunk sorsának e kedvezőbb fordulatát eszközölte, és habár biznunk lehet a hosszas alkotmányos lét gyakorlatában megérett nemzetünk józan felfogásában, mindamellett nem lehet megtagadnunk azon kedvezőtlen kilátást is, mely a szélsőségek által előidézhető belviszályok esetében, a lesben álló reactiót újból reánk ültethetné, s mindazon vívmány, mit annyi küzdelem szerzett meg, a hylon túl belefűt lélekzet miatt gyöngye holagként pattanna vissza a reactio és absolutismus ölébe.

Hihetjük ugyan azt, hogy pártjaink bárminő alakulást nyerjenek, de belátják az ország újabb válságos életét, a mely a kényértörés esetében várna reánk, midőn egy oly pártnak kellene visszalépni, mely 18 éves küzdelem után arathatta csak sikerét; de melynek ma is egyedüli támasza az uralkodó Felség, kinek környezetében még küzd s befolyását visszavívni törekszik a centralisták reactioja.

Fájdalom, alkotmányos sorsunk nemcsak hazánk tengelye körül fordul meg, és így nálunk a pártküzdelemnek nemcsak azon eredménye lehet, hogy a többségi pártok a kormányon egymással cserélkezzenek; de mig alkotmányunk ennyire megszilárdulhatna, egy párt elbukásával egyszerre a reactio s absolutismus kerülhet felül, s egy nap véget vehet 18 éves küzdelem vívmányának.

Rendes állapotban nem volna veszély a pártok bármely gyors cserélkezésében s bármely hatályos ellenzékben, mert az a nemzet életét frissíti, a haladást fokozza, a nemzetet fejti. — A mi átalakulási időkben azonban főkérdés, hogy a nemzet egy higgadt és kitartó többségben együtt maradjon s széttépett hazáját biztosabb jövőre megszilárdítsa.

Ezért állítjuk tehát azt, hogy sorsunk jövőre is épp annyira, sőt még nagyobb mérvben függ saját egyetértésünktől, mint a külső körülményektől.

Egyetértést bizonyos határokig talán a két főbb párt közt remélhetünk; de már magában azon alaptalan közkegyelű megindulást az szeretjük, miszerint rajongók falragaszokban éltették április 14-két, s káromolták azon férfi nevét, kit ma Európa közbecsülésével emlit, s ki a magyar névnek a diplomatiában új fényt teremtett saját bölcsességének nimbusza által.

Habár viszhang nélkül s csaknem zajtalanul enyészett el a kisszerű utca-demonstratio hire, mégis most a politikai tulzás hasonló jelenségei egész szabadságunk ügyére veszélyt hozhatnak, mert a reactio kapva kap az alkalmon, hogy az ily esetekben a magyarok izgatottságára s megbízhatlanságára mutasson, s ránk emelje az ősi vádat: „libertatis incapax, jügi inpatiens.”

Mert hisz különben is az ígért aranyhegyeket, még nem bírjuk, az udvari körben aggalmok merültek föl a hadügyminiszterium megadása ellenében, és így a halogatásra újabb-újabb okok merülnek fel; miután a honvédelmi miniszteri tárczát, a mint több lap is szólott róla — a fejedelem kegyében álló gróf Andrássy kész az elnöki tárcza mellett egyelőre megtartani remélhető ezen nehézség elenyésztetése; ámbár ez akadálynak fontosságát tagadnunk nem lehet.

Innen van, hogy a midőn a miniszterium kinevezésének bizonyossága is állott előttünk, még mind kételkedünk az örömmilyenítésekben, s valószínűleg, a mint a „Hon” is megjegyzi, örömmilyenítések, illuminációk városunkban csak akkor fognak történni, midőn a távirat a miniszterium kinevezését, mint bizonyos tény, hozandja.

Egyébiránt ma még reméljük, hogy mire e czikk napvilágot láthat, a kinevezés meg lesz. Gr. Andrássy bizatik meg az elnöki és hadügyi tárczával, b. Wenckheim Béla lesz a belügy, Lónyay Menyhért pénzügy, gróf Mikó Imre közlekedésügy, Horváth Boldizsár igazságügy és Gorove a kereskedelmiügy minisztere.

A muzeum-egylet közgyűlése.

Február 12-kén folytatott, a 11-diki ülés jegyzőkönyve hitelesített, szövegre került az egylet évkönyveinek már a választmányi gyűlésekben megvitatott ügye. A közgyűlés nagyon óhajtatónak vélte, hogy a tagok (az alapszabályok 56-dik §-a értelmében) az egylet szellemi működéséről és vagyoni állapotjáról értesítést kapjanak, ez legezelszerűben elérhető az által lenne, ha az egylet évkönyveit a tagoknak díjmentesen megküldhetné az egylet; ez azonban az évkönyveknek 2,000 példányban való nyomatását, ez ismét 1,600 forint évi kiadást igényelne, mit a muzeum-egylet anyagi ereje jelenleg nem bír meg; de hogy mégis az évkönyveknek könnyebb és jutányosabb megszerzését lehetővé tegye, a nagygyűlés a választmány véleményével szhangzólag elhatározta, hogy minden oly tag, ki a muzeum-egylet iránti kötelezettségének eleget tett vagy teszen, a muzeum-egylet évkönyvének minden egyes kötetét egy-egy forint előfizetés árán — mely a pénztárnokhoz az illető év január végéig beküldendő — megszerezhesse, és ezen kedvezmény kiterjesztetett a már megjelent évkönyvekre is, melyek a pontosan fizető tagok által az egyleti titkárnál megrendelhetők lesznek; de oly tag, ki hármintem tartozással hátralekban van, ezen kedvezményben nem részesülhet.

Hogy azonban az egylet működéséről minden tagnak tudomása lehessen, s hogy ez által egyletünk iránt a tagok hazafias áldozatkészsége lendületet nyerjen, a közgyűlés felhatalmazta a választmányt arra, hogy évenként az Akademia jegyző-

könyvének mintájára egy oly füzetkét szerkeszzen, mely az egylet működését s vagyonának kezelését folytonosan nyilvánosságban tartsa, és ezt minden egyleti tagnak, kivétel nélkül, ingyen küldi meg az egylet, mely füzetnek kiállítására szükséges 200 forint évi kiadást jövőre is tette a közgyűlés.

A választmány előterjesztette, hogy a muzeum szomszédságában egy annak telkére benyelvélő telek volt, melyet tulajdonosa eladóvá tett, s mivel a közgyűlés ebbéli elhatározására várni idő nem adatott, a választmány ezen telket a nagygyűlés jóváhagyásának reményében megvásárolta 773 o. é. forintot; de e telken használható épület is levén, a telek kiegyenlítés mellett e vásár által meggyaldkodtatott azon már a közgyűlés által utalványozott 4000 frt, melylyel a kapu közeli épület megnagyítása eszközendő lett volna, mit a közgyűlés nem csak helyben hagyott, hanem egy másik a muzeum telkére benyuló teleknek alkalmmal jutányos áron való megvételére is felhatalmazta a választmányt. A folyó évi költségvetés 13,376 frtba állapított meg, miből rendes kiadás 7,805 forint, átalánok 5,550 frt. Még felmerült a muzeum érdemteljes segédor fizetésének 600 frtról 1,000 forintra való felemelése is, a közgyűlés bár elismeréssel és méltánnyal látta át a segédörnek muzeumunk tudományos gyűjteményei, rendezés és gyarapítása körüli bökros érdemeit, s bár átlátta a fizetés felemelésének méltányos voltát, de mivel a pénztárnoki jelentésből fájdalmasan győződött meg, hogy a künnlevő és semmi módon, még per utján is bekapni nem tudott részvények nagy mennyiségű hátraléka, s a tagoknak nem fizetése által az egylet vagyoni helyzete oly kedvezőtlen, hogy ezen újabb költségkötést a pénztár elhordozni képtelen; azért jelen viszonyai közt a fizetés-emelést ki-vihetőnek nem ítélte, de fentartotta jövőre vagyoni helyzetének remélhető javulásával ez ügyben érdemlegesen, a méltánnyal meg egyezőleg rendelkezhetni.

A gyűjtemények, könyvtár, pénztár és jegyzőkönyvek megvizsgálására kiküldött bizottságok jelentéseiket megtevé, tanár Szathmári Károly ur egy igen korszerű indítványt tett, előrebocsátván, hogy csak azon nemzethez van jövője, mely múltjának történetét ismeri, mely e történelmet kiegészítő műemlékek, régiségek ismeretére és azoknak megsemmisüléstől való biztosítására figyelmet fordít, előadta, hogy minden ily mű-kincs, mely a honunkat lakott nemzetektől hátramaradt, érdekel kell hogy bírjon e hon műveltségére igényt tartó lakói előtt; de kétszeres érdekel kell hogy viseltessék azon — bár csekély számban fenmaradt — műemlékek iránt, melyek a magyar nemzet építkezési köréből ezen korszaknak mintegy kö epopeájaként, köbevésett történeteként fenmaradt. Egy ily becses műemléke a nemzetnek a vajda-hunyadi-vár, mely a mellett, hogy a Hunyadiak és Bethlen Gábor korának egy magasatos nemzeti emlékeket védő maradványa, még régészeti s műépítészeti tekintetben is egyike a legremekesebb alkotásoknak, mely a külföld e korbéli műemlékeivel is diadalmasan kiállja a versenyt, két nagy korszak képviselteti magát ezen ós vár által, két nagy korszak, melyben nemzetünk két nagy eszméért való hősiességben, fényes győzelmeket felmutató küzdelemben tette magát egész Európa, az egész emberiség iránt érdemessé; két nagyszerű korszak, melyek arany betűkkel vannak a világtörténelem lapjaira feljegyezve, s mégis e vár, nemzeti dicsőségünk ezen fényes emlékköve, nemzeti fejlettségünk ezen drága, ezen elvitázhatlan bizonyítványa, szemünk előtt az összeomlásnak, a megsemmisülésnek van kitéve. A muzeum-egylet hivatásának szent hevéből áthatva, s a kor intő szavát átértve, már előbb is tett lépéseket a kormánytól, hogy ezen, ugy is semmi jóvedelmet nem hajtó műemléket a muzeum birtokába bocsássa át, hogy azt egy országos, egy európai gyűjtés által — mint nem csak honi, hanem európai műemléket, mely az európai polgárosodást elnyelével fenyegető ozmán vandalismus feletti győzelmet jelöli a kereszténységnek — kiigazítsa s a pusztulástól ekként megvédhesse, de fájdalom — azon végzeteljes korszakban, midőn e nemzet alkotmányát s mindazt, mi e nemzetet fényes múltjára emlékeztetheti megsemmisíteni s tervszerűleg eltörölni akarták — e fellépésnek semmi eredménye nem volt.

Most azonban egy szebb jövőnek előestéjén, midőn reményünk van és lehet, hogy nemzetünk törvényszerű önállóságát elérndi, nem szabad megfeledkeznünk e nemzeti kincsünkről is, s annak el nem odázható megmentéséért minden lehető meg kell mozditani, s mivel az egyéni felszólalás mindig gyenge és nyomatékalan, azért Szathmári a

muzeumot hiszi hivatottnak arra, hogy e tárgyban a magyar országgyűléshez egy kérvényt terjesztessen fel, mely szerint igyekezzék e nemzeti kincsét a nemzet számára — kit illet — megszerezni, hogy ekként annak megmentéséről országosan gondoskodni lehessen; reményünk lehet, hogy ezen kérvényt az országgyűlés az ország miniszteriumának adhatja nemskára át, s ez bizonyosan nem fog késni ezen sürgetős, életű kérdésben célra vezető intézkedéseket tenni.

Ezen indítvány közhelyes és a kérdés kiérdemelte lelkesedéssel fogadtatott, s a közgyűlés megkérte és felhatalmazta tisztelt elnökét és titkárját, hogy e szellemben szerkesztett fölterjesztést, illetőleg kérvényt nyújtson be a közgyűlés nevében a lehető gyorsasággal a Pesten székelő magyar országgyűléshez. Ez ülés jegyzőkönyvével titkár készen lévén, az még ez ülés folytán felolvasatott és hitelesített.

Kapcsolatban a közgyűlés ezen üdvös határozatával fölemelendőnek véljük, hogy Arányi Lajos, orvostanár úr, mint régész, meghatva a vajdahunyadi vár nagyszerűsége és annak kiváló műbecse által, hogy annak emléket legalább leírásilag és rajzilag megmentse, roppant anyagi áldozatokkal, közmértánys és a nemzet halálját kiérdemlő fáradsággal és ritka szakértelemmel a vajdahunyadi várnak egy számos rajzokkal ellátott s azt felvilágosító műregészeti leírását készítette el, hogy e vár romlásától s végpusztulásától való megmentésére pénzbeli segítyt is gyűjtessen, fennemlitem tudományos leírásából 4 képet állított össze, melynek 1-sője (mindenik nagy quart nagyságú) a vajdahunyadi vár észak-nyugati, 2-ka e várnak délnyugati, 3-ka e várnak délkeleti, 4-ke nagyobb mérvben szintén az észak-nyugati legérdekesebb oldalt ábrázolja. A képekhez rövid magyarázat van csatolva. E képek igen jelesek s annyira szépek, hogy bármely teremnek is díszére válnak, s mind a négy kép magyarázattal együtt 1 o. é. forint poton árért megrendelhető Pesten, kerepesi út, 69. sz. 2-dik emeleti szállásán Arányi Lajos t. úrnak. — S nem kétkedünk, hogy mindenki, ki e forintos nélkülözheti, sietni fog e kép-gyűjteményt megszerezni, főként ha fölemeljük, hogy ezen, már magában is ajándék-olcsón megszereshető képek árából begyűlendő összeget, Arányi Lajos tanár úr, a vajdahunyadi vár fölépítésének előmunkálataira határozta nagylelkűleg fordítani. Felhívjuk tehát a hazafiak figyelmét e kép-gyűjteményre, mert mindenki, ki e képeket megveszi, a mellett, hogy egy szép gyűjteményhez jut, egyszersmind egy követ hiszen ezen nemzeti műkincs fölépítéséhez, egy nemzeti adóval járul e vár megmentésének művéhez. Hadd karolják fel minden vidéken a lelkesebb honfiak s főként a magasztos jellemű honleányok ez ügyet, gyűjtsenek minél több megrendelést, s azzáltal bizonyítsanak a nemzet haládjára érdemesítik magukat. O. B.

Tornászegylet Kolozsvárt.

Ha a tornászatról, mint a nemzeti nevelés egyik jelentékeny, de nálunk mindaddig eléggé nem méltányolt ágáról e becses lap hasábjain értekezni szabad, ezzel főleg azon hazafiak figyelmét óhajtom e paragon heverő térnek megnyerni, kiket a teljesített kötelesség tudata egyedül még nem elégít ki, s kik a szép és jó iránti buzgalomból az anyagi és szellemi szükség körén túl minden oly törekvést felkarolni és elősegíteni hivatva vannak, melynek iránya, habár csak közvetve, de mindenesetre különösen nemzeti fejlődésünkre lényeges befolyással van.

Ily jelentőséget a módszeresen folytatott tornászattal megtagadnunk nem lehet.

Míg ez egyfelől a gyógytannak azon részét képezi, melynek feladata, hogy az emberi testnek oly ékeltenségeit megszüntesse, megjavítsa vagy meggátolja, melyek valamely tagnak kimozdulásából vagy kiesvarásából és az izmoknak, inaknak és porczogóknak ettől többnyire feltételezett eltéréseiből származnak; másfelől a rendszeres tornászattal az ily bajoktól ment szerencsés testalkatoknak is nélkülözhetlen, mert módszeres testgyakorlatok által nem csak a testi szerkezet teljes kiképzésére és a testi erő s ügyesség emelésére szolgál, szépen és összhangatosan kiképezvén, e tekintetben főleg neveléstani természetű; de a tapasztalás is eléggé bizonyítja, hogy a testgyakorlatok által edzett test a betegség több nemével megküzdhet, melyek különben sorainkat nem kis mérvben ritkítják.

A testgyakorlatnak nyers kezdetei már az ókor minden népeinél feltalálhatók, azonban szabályosan csak a görögöknél fejlődött ki, s Homer eposza a görög gimnaszt már magas virágzásában ismeri s egyes gyakorlatok teljes képeit festi le. A hősök gimnasia azonban éppen nem volt a nevelés követelménye, hanem csak a test szabad gyakorlásában s edzésében és vig harezjátékoknál testi erő és ügyesség mérkőzésében állott. Később és más népeknél a testgyakorlatok tisztán harcias jelleművé lőnek, de ismét rendszeres neveléstani irány nélkül; s midőn végre a hajpör és paróka fénykorában a természetlenség legmagas fokát elérte, a rendszeres testgyakorlatok mindinkább megszüntek és testben, lélekben erős ifjúsági életnek alig árnya maradt.

Az újabb kor érdeme, hogy ezen folytonos elsatnyulás és eltespedés veszélyeinek elhárítására, mely veszély főleg a nemzetéletben legjelentékenyebb osztályokat fenyegette, a rendszeres testgyakorlatot, mint neveléstani eszközt, újból és nagy erővel felkarolta, melynek roppant horderejét és jelentőségét ma már általános ismerjük.

Különösen nélkülözhetlen a módszeres testgyakorlat oly egyéneknek, kik hivatásuknál fogva a közjó érdekében tollal vagy élőlővel működnek, mely eszközök pedig, minél hathatósabbak, igen sok esetben annál inkább a testi egészség hátrányára szolgálnak.

A tornászattal tehát főleg a tanuló ifjúságnak eléggé nem ajánlható, mert sikerdús tanulás okvetlenül élénk s vidor szellemet feltételez, ez pedig csak is egészséges és erős testből hathat ki. Hogy pedig a test egészségben és erőben fenntartathassék s ezen szerencsés minőségei emelthetessenek, testi mozgások és testi erő gyakorlása nélkülözhetlenek. De még inkább ajánlandó ez a fiatalságnak erkölcsi szempontból, mert egyfelől a fiatal testnek megéri a nyugalom között a legjobb egyensúlyt adja meg, másfelől a gyakorlott tornásznak azon büszke öntudatot szerzi meg, hogy edzett test és erőteljes s tgyes tagok birtokában az élet soknemű veszélyeiben magának és embertársainak mentőjévé lehet, mint erre a tapasztalás számtalan példákat mutathat fel.

Azt bizonyára nem lehet állítani, hogy nálunk a tornászattal eddig egészen elhanyagolva lett volna, de annyit nem tagadhatunk el, hogy oly méltánylásban nem részesült, melyet nagy jelentőségénél fogva mindenesetre érdemel s minőre különösen szász testvéreink között talált. E soroknak tehát nem egyéb célja, mint útát törni azon általános óhaj valóulásának, hogy a tornászattal módszeres gyakorlatára legalább nagyobb városainkban rendszeres és szabályozott intézetek (egyletek) létesüljenek.

Nagy lépést tün már e cél felé Kolozsvárt egy sokéremű főúr, midőn saját tornászati eszközeit a lyceum egyik nagy termében közhasználat megengedésével felállította, de a helyiség szűk és általában alkalmatlan volta miatt a nemes szándék igen csekély mérvben lehetett elérve. E haj elhárítására czélzó törekvésben az első lépés érdeme fiatalágunkat s különösen a helyi jogakademia ifjúságát illeti, midőn az általa e farsangi időnyen adandó jogászbiál tiszta jóvedelmét azon esetre, ha „jogász segélyegylet“ alakítása nem sikerülne, egy Kolozsvárt felállítandó s a vivotával egyesítendő tornászegylet alapjára ajánl fel. Kik csak ezen nagy horderejű kezdeményezésről eddig értesültek, örömmel üdvözölték azt, s kívánják a f. hó 23-án tartandó jogászbálnak, mely elődei tanúsága szerint egyike a legfényesebbeknek leendő, a legszebb sikert.

Nem végezhetem ez alkalommal soraimat jobban, mint azon lélekbeli eredő óhajtasommal, vajha fiatalágunk elismerést érdemlő kezdeményezése általános támogatásra találja, s hogy e tervnek közlegő valóításánál, mire nézve az előmunkálatok már készen vannak, egyestül erővel közreműköd-jünk!

Haller Károly.

Levelezés.

Ploest, január 27. 1867. — Szándékom volt, hogy e lap olvasó közönségét majd később körül-ményesebben tudósítsam a már itt városunkban is megalakult „Societatea pentru in vietiatura popurului Romanu“-ról; azonban e lap folyó év 9 dik számában a „különfélék“ között megjelent a „Sürgöny“-ből átvett tudósítás engem is sürget, hogy e társulatról egy pár sort írjak megnyugtató-sul azoknak, kik e társulaton az idegen nyelvű vallásukat románizálni akaró félt látják. A mult napokban, midőn e társulatnak articulusai sajtó alól kikerültek, éppen a nyomdában valék, végig futottam úgy futólágon az articulusokat s az ezt megelőző felhívást, azon óhajással tévém le kezemből, hogy vajha ne csupán csak szalma láng lenne, s a felhívásban emlegetett felvilágosodás, erkölcs és nemzetiiség ne csupán csak papirosan maradvánának, hanem életbe is léptetnének!!

Ime megszületett tehát az, a mire a legnagyobb szükség vala, megszületett a népnevelés eszméje Romániában is; Valóban itt is az ideje, hogy Romániának felvilágosodottabbjai a Kárpáton tül kacsingatások helyett kiterjeszszék befilyelmüket a szegény román népre is, hogy az utazó majdnem egész hihetetlennek látszó, de való dolgokat ne legyen kénytelen naplójába följegyezni a népnevelés hiánya miatt, mint nem rég dr. Eugène Légré is „Trois mois de séjours en Moldavie“ című iratában.

Az említett társulatnak célja, egyedül csak a románok között hatni, tagjai is egyedül csak románok lehetnek, élere nem csupán professorok, hanem ügyvédek és kereskedők is állottak, hogy szellemileg és anyagilag is némileg támogatva legyenek, s állítsanak bármily áldozattal is népiskolákat, hogy az eddig itt, különösen faluhelyeken annyira elhagyatott szegény román nép, tanulja meg az életre a legszükségesebbeket, legyen legalább vallásáról némi fogalma. Igaz, semmi kétség se szenved, hogy azon jó urak (?) kik ide-

tről át-átréfnének, mindentitt ott vannak elől, mindent hamarabb kezdenek a bennszülött románoknál, ez nagyon is természetes, otthon fel nem tűnhet-vén, itt egy kis szőbőség, egy kis eloquentia, egy kis hányivetiség s azonnal adhatja a tudós szerepet, egyébiránt, teljes nyugodtsággal elmond-hatjuk ezen jó urakról dr. Cullenel, hogy ők azon apostolok közé számítottak, kik otthon a leggyűlöletesebb intolerancia és elnyomás pártfogói lennének. De hagyjuk őket feltűnésük e territoriu-mán, úgy is kevés szűkségük van itt e jó uraknak a mi emelésünkre: mindazáltal ki kell bontakoz-nunk a gyanusítások sötét tömkelegéből, a min-ket érdeklő tárgyhoz közelebb jövőn, mely eléggé fontos és drasztikus színezett volna, hogy ha mind igazak és ámenek lennének, miszerint nekünk vagy a moldvai csángó-magyaroknak a román kormány nem engedné meg ma-gyar tanítókat tartani s olasz papokat küldene, kik oláhul prédikálnának.

Mi, kik annak eléggé ismeretes, egyházainkat oly igen érdeklő s már teljesen bevégzett ügy fo-lyama alatt a közel multban eléggé megismertük a román kormány legalis eljárását, méltán szót emelhetünk e tárgyban s könnyen megértheti e lapot olvasó t. közönség, hogy nemhogy olasz, de még románizált vagy románizálni akaró papokat se erőszakolnak magyar vagy német ajku közsé-geinkre. Igaz, hogy a mostani országlárokat meg-előzők között találkozott, ki e keblünk szentélyébe betörő műnek útát akart nyitni, mert hiszen nagy-szerűk s nem minden érdekeltek voltak amaz, az önzés oltárán tömjénező által tett ígéretek s tö-rekvések, melynek a mult év dec. 26-án Ploesteni megjelenésekor is a Comissáriá 1406-ik szám alatt beadott, de általunk eredetileg kinyert s rendelté-tése kelyére küldött iratban oly szép tanujelt adta, kinek ha átkozott műve sikerülend, elég lett volna csupán csak e pár szóval egykor annyi áldozat-készség után beértnünk: hogy ez a román kormány akarata.

De ki ezen egyházaink jövő életébe vágó ügyet, egész folyamata alatt éber figyelemmel kísér-te, átláthatta, hogy a román kormány nemhogy olasz, de még románizált vagy románizálni akaró papokat sem erőszakolt vagy erőszakol Romániá-ban levő protestáns vagy r. kath. községeinkre. E mellett elég bizonyíték az ezen rázkódás alatt a jelenlegi vallás és belügy miniszterek által tett ren-deletek és telegrammok, elég bizonyíték a mélt. püspökségnél Kolozsvárt, s a bukuresti missio archivumban lelett irományok, elég bizonyíték, hogy az egyházainkat érdeklő püspöki és főconsis-toriumi rendeletek a legnagyobb tiszteletben tartat-nak, elég bizonyíték vagyunk erre mi magunk.

Igaz az olasz püspökség felügyelete alatt élő szegény csángó r. katolikusoknak sorsuk szomorú. Mi nem engedhetjük azt, hogy ajkaikon a legszen-tebb örökre elmúljon. Tegnap e tárgyról beszél-getvén egy román e következő egyszerű megjé-zyést tév: „önök nem látják be azt, a mit be kellene látniok, hogy azon olasz püs-pökök és papok magok működnek oda, hogy ott egy tömegben román kath. köz-séget képezzenek, honnan idővel mikö-zénk is (t. i. a románok közé) könnyebben kihasson a pápaismus.“ Ha e pontnál meg-állunk, mit gondolhatnánk mást, mint azt, hogy e szerint áldozatul kell esniük? Nem, oh nem! ily áldozatot nem adhatunk, mert teljes meggyőződé-sem, hogy a magyar községekben annyiba kerülne a magyar lelkészek beállítás, mint az olasz vagy nem tudom miféle lelkészeké; mert hiszen a püs-pökség rendeli papjait egyik helyről a másikra, mint ez legközelebb Ploesten is történt, csak hogy ezen püspökség s olasz papság nagyon is Róma s környékéről való. Azért tehát rom. kath. testvéreink érdekében közelebbi hivatalos érintkezésbe tehetné magát valamelyik magyar r. kath. püspökség a Jassiban székelő r. kath. olasz püspökséggel, s valami módon hiszem, hogy kiegyenlíthető lenne ez a szegény csángókat s minket is oly igen ér-deklő viszony.

Ennyi mit röviden e lapot olvasó t. közönség elé terjeszthettem némi felvilágosításul állásunkról s ügyünkrol s végre ezuttal lelkem egész erejével esdem ügyünket a lelkes honfiak s leányok ál-do-zatkész pártfogásaikba!!

Vincze Dániel,
ev. ref. lelkész.

A 65-ös bizottság tárgyalásai.

(Január 29-kén.)

Elnök: Andrássy Gyula gróf.

Jegyző: Csengery Antal.

Csengery Antal (olvassa a harmadik sza-kaszt. Felkiáltások: maradjon.)

Elnök: E szakasz tehát változtatás nélkül elfogadtatik.

Csengery: (Olvassa a 4-dik szakaszt. Felkiáltások: maradjon!)

Elnök: Nincs senkinek észrevétele ellene? (Felkiáltások: nincs.) Tehát ez is megmarad.

Csengery: (Olvassa az 5-dik szakaszt.)

Tisza Kálmán: T. bizottság! Legelsőb-ben is azt vagyok bátor megjegyezni, miszerint én legalább részemről nem szándékoznék ismétlések által farszítani a t. bizottság figyelmét, némely pontokra nézve nem szólok föl — gondolom, töb-bek is lesznek ily helyzetben — ha lennének is egyes észrevételeim, ha azok olyanok, melyeket

más pontoknál már elmondottunk. Kérem tehát méltóztatásnak így magyarázni, ha némely pon-tokra hallgatnak, melyekre észrevételeink, vagy legalább nekem észrevételeim lennének is, miután azok az előbbi vitaközlásokből természetesen le-gyólnak.

Ezen most felolvasott pontra csak azt vagyok bátor megjegyezni, miszerint az mondatik abban, hogy annál fogva nem lehet többé nekünk és feje-delmünknek közügyetértesselet intézkedniük ügyeink felett, mert ő Felsége többi országainak és tarto-mányainak is alkotmányt adott.

Mindnyájan örömmel fogjuk üdvözölni, hogy ha ezen alkotmány létezni fog és valódi alkotmá-nyossá lesz a Lajthán tul életbe léptetve; de az én felfogásom szerint abból, hogy ő Felsége többi országainak és tartományainak is adott alkotmányt, nem az következik, hogy többé mi magunk nem intézkedhetünk a mi ügyeinkre nézve, hanem csak az következhetik, hogy ő Felsége többé ezen ügyek-ben azon tartományokra nézve sem intézkedhetik abszolút hatalommal, hanem ezeket is meg kell kér-deznie, és épp oly alkotmányosan kell kormányoz-nia ott, mint kellene nálunk. Tehát az ellen van észrevételem, hogy ezen a többi népeknek adott alkotmány lehetetlenné tegye, hogy ügyeink felett királyunkkal úgy intézkedhessünk, mint tettük eddig.

Nyáry Pál: Tökéletesen egyetérték előttem szólott Tisza K. barátommal, és azt teszem hozzá, igen furcsa következtetés lenne, ha miután nekünk ősi, majd évezredek alkotmányunk van, melynek felépítése igen sok vértünkbe, igen sok szenvedé-sünkbe került, és melyet 1848-dik évben a felelős-ség elvének és rendszerének kimondásával és el-fogadásával ugyszólván betetőztünk, és miután most ő Felségétől függ az, vajlon mennyire akarja ré-szesíteni többi tartományait és népeit szabad aka-ratából alkotmányos jogokban, ha netalán azon al-kotmányos jogok oly szűken lennének kimérve, hogy mi magunk részéről azon alkotmányt alkot-mánynak sem tarthatnók, igen furcsa volna, ha ebből azon következtetés vonatnék, hogy nekünk kell alkotmányunkból engednünk azért, hogy össz-hangzásba hozattassék együttes rendezkedéstünk ezen dolgokban; és meg vagyok győződve, hogy azok, a kik e tervezetet készítették, ezt nem akar-ták. Azért azt gondolom, hogy minden félreértés és következtetés elmellőzése tekintetből, ezen mo-tivatokat hagyónk ki egészen, mert egy sincs rá-jok semmi szűkség.

Ha ő Felsége többi országait és tartományait, mint szivemből kívánom, valóban alkotmányos jo-gokkal felruhazza — de nem úgy, mint eddig tette, hogy egy nap volt alkotmányuk, másnap pedig nem volt alkotmányuk; hanem valóban felruhazza alkot-mánnyal — és ők ennek gyakorlatába is jönnek; mi bizonyára üdvözölni fogjuk őket ezen ténen; és mivel igen jól tudjuk, hogy fejedelmek alkotmá-nyokat oly bőkezűvel nem mérnek, hogy a népek meg lehessenek azzal elégedve: igyekezzenek ők is, ha szenvedés és türelem, ha más áldozat is székséges hozzá, hogy a nyert alapot szélesítsék; de azt ne kívánja fölünk senki, hogy mit magunk erejével építettünk, és a mennyiben lehetett bizto-sítottunk is, abból bár legkevesebbet is engedjünk miattunk.

Szél József: T. bizottság! Azt gondolom, hogy ezen motivatio nem csak maga helyén van, hanem meg is kell maradnia; mert kell azt iga-zolni és indokolni, miért szükséges most némely ügyek iránt, melyek a practica sanctio kötele-zettségéből folynak, kölcsönös érintkezést álla-pítani meg.

Ugy hiszem, hogy mindazon bajok, véres küzdelmek és harcok, melyek a lefolyt évszázá-dokban Magyarországn és Ausztria közt folytak, na-gyobb részben, sőt el lehet mondani, talán egé-szen annak tulajdoníthatók, hogy Lajthán tul alkot-mány nem lévén, az ottan abszolút hatalommal in-tézkedő kormány azon ügyeket, melyek a practica sanctioiban foglalt kötelezettségből folynak, az alkotmányos Magyarországban szinte oly abszolút hatalommal kívánta kezelni, milyennel kezelte azo-kat az alkotmánytalan Ausztriában. Ezen küzdes nyomoruságot idézett elő Magyarországra nézve és beteg állapotot. Ha ezen beteg állapotot segiteni akarunk, miután megváltozott a helyzet, t. i. ő Fel-sége alkotmányt adott a Lajthán tul tartományoknak is, azon ügyekre nézve, melyek a practica sanc-tióból, vagy közös érdekekből és viszonyokból foly-nak, érintkezésbe kell jönnünk.

En tehát azt tartom, mivel azt nem csak cél-szerűség, hanem önfentartási kötelességünk is ma-gával hozza, ezen indokolást, mely tisztán magya-rázza és igazolja a bizottság eljárását, hagyjuk meg.

Jókai Mór: Bátor vagyok a t. előttem szóló képviselő urnak előadására vonatkozólag azon his-torikai helyreigazítást közbeszurni, miszerint éppen a legközelebb lefolyt sajnos, véres küzdelmeknek nem az volt oka, hogy az örökös osztrák tartomá-nyoknak nem adatott alkotmány, hanem ellenkező-leg éppen az, hogy az ausztriai tartományoknak 1849. martius 4-kén a miénkel ellenkező alkot-mány adatott. Eppen ezen octroyált alkotmány ki-bocsátása volt legfőbb alapja annak, hogy a ma-gyarországi közvetítő pártoknak minden követelési alap elvonatot lábaik alól és a befolyás átszárma-zott a minden áron harcolni kívánók kezébe.

Eppen ennek kikerülését kívánjuk mi, és min-denki, ki kívánja, hogy Magyarország s a Lajthán tul tartományok közt mindkét félre nézve célszerű, helyes és kiegyítő egyetértés létre jöhessen, azt ki-vánja, hogy mind Magyarországnak, mind a Lajthán tul tartományoknak oly alkotmány legyen, melyek egymással ellenmondásban ne legyenek.

Azonban, mint a jelen fordulatok mutatják, nagyon kell félünk, hogy az örökös tartományok-nak oly alkotmány talál adni, mely magukat nem elégíti ki, és mely ellentétbe jöhet a magyarországi alkotmányos értelettel.

A jelen osztrák kormánynak, mely minden egyébnék nevezhető, csak alkotmányos kormánynak nem, semmi egyéb sem kell arra, hogy ad absur-dum deducálja Európa előtt az alkotmányos kor-mánzás lehetetlenségét ezen népcsoportozatban, mint az, hogy egyik kezében a magyarországi pro-positioikat fogva, a másik kezével az ausztriai tar-tományok képviselőinek programmjára utalva, azon

kérdést intézte a világ elé: lehet-e két, ily inepetnabílis elemmentumot egymással összeegyeztetni?

Nagyon észleztünk talánálunk tehát, hogy első mulhatlan és mindenkor megemlített feladatának tartása az országgyűlés és a bizottság is, hogy a mindkét részen való, valóságos alkotmányos életnek, mondom életnek, de nem alkotmányos ígérletnek, helyreállítása előzze meg mindezeket.

Deák Ferencz: Hogy azon zavarok, melyek 1849. történet és azután következték, mi forrásból eredtek, historiallag nem kutatom; annyit minden esetre megjegyzek, hogy azon alkotmány, mely 1849. mártius 4-kén adatott az osztrák tartományoknak, oly alkotmány volt, mely éppen úgy, mint a februári pátens, a magyarországi alkotmányt is absorbeálta. Ha már most ily alkotmány adatnék az osztrák örökös tartományoknak, abba Magyarország éppen úgy nem egyeznék bele, mint nem egyezett a februári pátensbe; vagyis arra nézve éppen úgy áll, a mi itt kimondatik, hogy azon szabályok vagy elvek, melyek ezen munkálzatban felállítanak, csak akkor lépnek életbe, ha valóságos alkotmány adatik Ausztriának és a magyar alkotmány is helyreállítatik. Ezen feltétel mellett lehetetlen, hogy az osztrák tartományoknak oly alkotmány adassék, mely a mienket absorbeálja, mert feltétlenül tűztük ki, hogy alkotmányunk helyreállítassék. Hogy milyen alkotmány adatik az örökös tartományoknak, azt nem kutatom, csak arra hivatkozom, hogy ezen munkában igen határozottan és világosan van kifejezve, hogy mindezen szabályok, mindezen elvek csak akkor léphetnek életbe, csak akkor kötelezők az országra nézve, ha a magyar alkotmány tette visszaállítatik, és itt is, ott is az alkotmányosság, a felelős minisztérium teljes mértékben elfogadtatik; ez pedig nagyon különbözik azon eszmétől, a mely a mártius 4-kei alkotmányban foglaltatik.

A mi egyébiránt az ezen szakaszra tett észrevételt illeti, megjegyzem, hogy e szakasz körülbelül nem egyéb, mint historiai enarratio. Azt mondja t. i. ezen szakasz: „Ezelőtt Magyarországot illetőleg mindazokra nézve, mik az érintett viszonyokra vonatkoznak, a magyar országgyűlés és magyar király közegyetértéssel intézkedtek, s ez intézkedések megállapításánál más ország befolyással nem bírt, mert a magyar király, mint az uralkodása alatt álló többi országok abszolút fejedelme, azon országoknak érdekeiről és teendőiről abszolút hatalommal rendelkezett. Ez factum, és mint olyan van itt elősorolva. Sőt feliratainkban is ismételve ki van mondva: minket pedig felirataink tartalma meglehetősen köt, s tartalmukon túl nem mehetünk. Egyébként pedig szeretnénk tudni, mi kifogás lehetne a factumok elmondása ellen?

Ezután azt mondja e szakasz: „Most azonban a legmagasabb trónbeszéd szerint lényegesen változott a helyzet az által, hogy ő Felsége „alkotmányos jogokkal ruházta fel többi országait is“, azokat tehát abszolút hatalommal ezentul nem képviselheti, s azok alkotmányos befolyását nem mellőzheti.“ Ez ismét enarratioja annak, mi szóról szóra a trónbeszédben foglaltatik, és azok, kik e javaslatot velük együtt kidolgozták, tudhatják, hogy e szavakat tisztán változtatás nélkül a trónbeszéd-ből írtuk ki.

„Kijelentette jelen országgyűlésünk is a válságfelirathat, hogy ezt figyelembe veendő.“ Ez is factum, mert ő Felsége ezt kijelentette.

Ha tehát a megtörtént dolgokat e feliratokból, a trónbeszéd-ből, ugyszólván szóról szóra kiírjuk, ez ellen kifogást tenni alig lehet.

A tett észrevételek inkább vonatkozhatnak a 6-dik szakaszra, a melyben az albizottság azt mondja, hogy irányadóknak tekintette ezen szem pontokat: a 6-dik szakasznál lehet tehát majd arról vitatkozni, vajlon irányadóknak tekintjük-e most a 65-ös bizottságban ezen szempontokat vagy ne; de az 5-dik szakasz tisztán enarratiót foglalván magában, azon észrevételt erre alkalmazni nem lehet.

Bónis Samu: Megvallom az előttem szólott érdemes képviselő urak argumentatioja sem osztatta el azon scrupulosokat, melyek e tekintetben bennem vannak. Van pedig scrupulusom, mivel azt mondja ugyan az országgyűlés felirata, hogy figyelembe fogja venni ő Felségének azon kijelentését, hogy többi országait és tartományait is alkotmányos nyál ruházta fel. De bármikép akarom ezt figyelembe venni, azon alkotmányról mai napig sem tudok semmit, az mai napig sem létezik; ezért e tekintetben scrupulusom kell hogy legyen. A másik scrupulusom az, hogy ezen szakasz a 3-dik szakaszsal összeütközik. Ott t. i. az mondatik, hogy figyelembe fogjuk venni, hogy Magyarországnak alkotmányos önállása ne veszélyeztessék, véleményem szerint, ha az ezen 5-dik §-ban leírt eszme keresztül megy, azon alkotmányos önállása Magyarországnak, mely régi törvényeinkbe van letéve, azon alkotmányos önállása megszűnik. Annál fogva én ezen §-ust a 3-dik §-sal ellenkezőnek tekintem.

Ghyecz Kálmán: Röviden csak azt akarom megjegyezni, hogy nézetem szerint ezen szakaszban a historiai factum nincs egészen úgy kifejezve, mint én azt felfogom. Az mondatik ugyanis ezen 5-dik szakaszban, hogy „ezelőtt Magyarországot illetőleg mindazokra nézve, mik az érintett viszonyokra vonatkoznak, a magyar országgyűlés, és a magyar király közegyetértéssel intézkedtek, s ez intézkedések megállapításánál más ország befolyással nem bírt, mert a magyar király, mint az uralkodása alatt álló többi országok abszolút fejedelme, azon országoknak érdekeiről és teendőiről abszolút hatalommal rendelkezett.“

Nekem csak ezen egy szó ellen van kifogásom.

„mert“, minthogy azt hiszem, hogy a magyar király és magyar országgyűlés együtt minden államügyekről jogosítva levén intézkedni, a közös fejedelm nem mint osztrák főherceg, vagy cseh király, hanem mint magyar király intézkedhetett, és intézkedett minden államügyekre nézve, Magyarország önállóság; azért azt hiszem, ezen „mert“ itt nincs helyén, mert a közös fejedelm minden tekintetben csak azért intézkedett a magyar országgyűléssel önállóság, mivel Magyarország királya volt, nem pedig azért intézkedett a magyar országgyűléssel önállóság, mivel abszolút hatalommal intézkedett az örökös tartományokban. (Folytatjuk.)

KÜLFÖLD.

— Mint az „Oest. Corr.“ megbízható forrásból értesül, a kormány netalán eshetőségek megelőzésére jelentékeny számmal indít csapatokat Trient felé.

A császári kormány, mint „P. L.“ levelezője hallja, bizalmas uton az angol trónbeszéd azon tétele iránt magyarázatot kért, mely azt engedi következtetni, hogy Angol, Francia és Oroszország közt a keleti kérdésre nézve bizonyos külön egyesség létezik. Az angol kabinet minden tartózkodás nélkül azon magyarázatot adta, hogy pusztán az volt szándékuk, miszerint Görögország három védhatalma a kandiai fölkelés irányában követendő magatartást megállapítsa, és hogy a többire nézve Anglia azon óhajt és reményt táplálja, minden nagyhatalmakkal kivétel nélkül azon keleti politikában megegyezhetni, mely az osztrák kabinet tudós kezdeményezése által egyelőre is szerencsés kifejezést nyert.

ANGOLORSZÁG. A „Globe“ a keleti bonyodalmaikról így ír: „A helyett, hogy Görögország Törökországot igazolt politikájától elállana, a portának kerekén kijelentette, hogy terület-átengedést kíván, és hogy hadseregét netáni „esetőségekre“ hadi lábra állítja. Ha Görögország nem volna oly kis királyság, a háború elkerülhetlenné válnék; azonban a többi hatalmak mérsékli befolyása előrelátótlag elég erős lesz arra nézve, hogy az Athenében tulsúlyt elsiettető politika visszatartassék.“

FRANCZIAORSZÁG. A „Káln. Ztg“ Olliviernek a minisztériumba lépését érintve írja: „A középárt kitünőségei meggyőződtek, hogy a jelenlegi ülések végével napjuk feljön, mert az új helyzet szükségessége új embereket kíván.“

A kormány meg akarja szüntetni a miniszteri állomás és a képviselői állomás össze nem férhetőségét — és nem lehetlen, hogy a császár szemei előtt a miniszterválsági eshetőség ezen törvényjavaslata nézve szabadirányúnak tűnik fel.

„Kormánykörökben azt hiszik, hogy egy nagy esemény van készülöben, miszerint Napoleon azon esetben, ha az eddigi többség a javaslati utjásokra nem látszanék kedvezőnek, a nemzethez nagyszert felhívást fogna intézni.“

A „Revue des deux mondes“ írja: „A Bécsből jövő hírek reményt nyújtanak, hogy a bécsi kormány és Magyarország között a kiegyezkedés nemsokára létre jövend. Beszélük, hogy a felelős magyar minisztérium ki van nevezve s e napokban kihirdetve lesz. A bécsi udvarra nézve Magyarország erős ragaszkodása a monarchiához egy szerencse-nyereménynek tekintendő; az erkölcsi erő, mit ezáltal nyerend, támaszt nyújt neki arra, hogy szabadelvi engedményeket tegyen német népeinek és a császárság többi nemzetiségeinek. A tartományi és központi képviselői kormányrendszer végre keresztül vihetővé válik. Az osztrák pénzügyek csakhamar felvirulandnak és ismét egy tekintélyes hatalom fogja fedezni a dunai térségeket.“

NÉMETORSZÁG. A frankfurti „Europa“ következő európai téképet ismerteti: „Poroszország, quia leo, Ausztria minden német tartományait és evvel természetesen 50—60 millió némettel a német császárbirodalom jogarát is magához fogna ragadni. Ausztria kárpótlásul az egész lengyel királyságot és Posent nyerné. Olaszország magától értetődik, azon tartományokat, melyek után savorog, t. i. olasz-Tyrolt és Istriát megkapná; Franciaország végül Belgiummal és Svájcjal egészítené ki magát.“

SZERBIA. Belgrád. A katonai fegyverkezések rendkívüli buzgalommal eszközöltetnek; egy gazdag honfi a kormánynak 15,000 gyűtűfegyvert ajándékozott, a tanulók begyakoroltatnak és tisztékké képezetnek, „minthogy“, — mint azt a belgrádi főtanoda rectora egy diszbeszédében mondá — „arról van szó, hogy az egész szerbség a barbár iga alól felszabadíttassék“, és a papság nyíltan izgat a törökök elleni fanatikus keresztes báboru mellett.

OROSZORSZÁG. Feltűnő körülmény, hogy az orosz kormány kényszerült az általa összealkított pétervári kormányzóság tartománygyűlését feloszlítani; a hivatalos rendelet, melylyel ezt tette, eképp szól: „Ő Felsége a császár, megfontolván azt, hogy a sz.-pétervári kormányzóság tartományi ülése nem a törvény szerint cselekedett és a helyett, hogy más tartományi gyűléseként a legmagasabbban ruházott jogok értelmében, a rábizott helyi gazdasági érdekeket követte volna, oly törekvést mutat, hogy a törvény hamis értelmezése által a bizalmatlanság érzetét és a kormány semmibe sem vevését keltse — legmagasabban elrendeli: 1) hogy

a jelenleg együttről sz.-pétervári tartományi gyűlést bezárja és feloszlatja, 2) hogy a kormányzósági országos hivatal és a kerületi hivatalok bezárassanak, 3) további rendeletig az 1864. jan. 1-én kelt tartományi intézmények rendszabályainak hatályát felfüggeszti, 4) az országos hivataloknál fekvő ügyletek és pénzüsszegek átszolgáltatandók azon intézetnek, melynél azok a tartományi intézmények behozatala előtt voltak, 5) a kormányzóság tartományi gyűléseket elé terjesztett számadási jelentése az igazgató tanácsnak adassék át, 6) a tartományi gyűlés elnöke állomásától elmozdítottatik, a többi tagok elbocsáttatnak.“

KÜLÖNFÉLÉK.

© A magyar minisztérium kinevezés e hét vége előtt — a „P. Lloyd“ szerint — nem várható. Ugyan e lap szerint ő Felsége személyesen jelenté ki óhaját az Deáknak, miszerint szeretné őt a minisztérium élén látni. Deák hódoló tisztelettel jelenté ki, hogy nem fogadhatja el, sőt a király részéről netalán nyújtandó minden kitüntetésről lemondott. Deák miniszteri értekezletben nem vett részt.

© A „P. Napló“ írja: Andrassy Gyula gróf, Eötvös József báró, Lónyay M., Wenckheim Béla báró és Horváth B. — mint értesültünk — Bécsbe mentek.

© A Bécsbe érkezett magyar miniszterek 11-kén Beust által fogadtattak, másnap in corpore voltak ő Felsége által legm. kihallgatáson fogadandók a „Presse“ szerint.

© A hír, hogy gróf Festetics György lesz az ő Felsége személye körüli magyar miniszter bizonyosnak tekintetik.

© Ő Felségeik Budára utazásának híre több oldalról tévedésnek nyilvánítottatik.

© Tordamegye választóinak egy része — a „Hon“ szerint — bizalmi nyilatkozatot küldött Ghyecz és Tisza Kálmánhoz 200-at meghaladó aláírással.

© Széki gróf Teleki Károly csillagkeresztos hölgy halálát jelentik. Béke poraira!

© A Lajthán tuli minisztérium végleges megalkitása csak a reichsrath összehívása után várható, mivel ottan is a többségből akarják azt szervezni.

© Deák Ferencz Bécsben való megjelését a „Leitha“ czimű derék, bécsi lap főcíkjében lelkesen üdvözlöi. Szerinte e nagy férfiú megjelenése Bécsben egy új aerat inaugurál egész Ausztriára nézve. Üdvözlöi gróf Andrassy Gyulát is. E férfiak — ugymond — a kiegyenlítés szép művét, melylyel a birodalom hatalma és tekintélye ismét fölemelkedik, érdemteljesen elősegítették. A mű sikerült. S így végzi: „A férfiaknak, kik ezt végrehajtották, csak örömteljes halál szavazhatunk, mert Deák Ferencz és gr. Andrassy Gyula mátol kezdve nemcsak Magyarországié, hanem egész Ausztriáié“sat.

— Deák Ferencz 9-dikén délután 5 órakor Bécsből Pestre érkezett, s a jobboldal vezérei azonnal értekezletre gyűltek össze.

— Deák Ferencz Bécsbe való meghívásáról a „N. Fr. Pr.“ pesti tudósítója következőket írja: Deák Ferencznek Bécsbe történt meghívása minden politikai okot nélkülöz. Ez csak illedelmi ténye a jelen államférfiaknak a kiegyenlítés ügyét vezető férfiú iránt, hogy t. i. előbb nem akarnak más miniszterelnököt kinevezni, míg Deák, a ki ez állásra legméltóbb lenne — a tárczáról le nem mond. Ő Felsége oda nyilatkozott, hogy Deáknak ebbeli szándékát, magától Deáktól akarja hallani. Ha Deák a tárczát el nem vállalja, Andrassy kinevezetése, Deáknak visszaérkezése után azonnal meg fog történni. A többi miniszterek az 1848-iki törvények értelmében nem fognak ő Felsége által egyenest kineveztetni, hanem a miniszterelnök által előterjesztetnek. Valószínű, hogy Andrassy kabinetje azon személyiségekből fog összeállítani, melyeket a tegnap táviratozott miniszteri névjegyzék közölt.

— Haszner lajthántuli közoktatási miniszterre nevezetett ki, a belügyminisztérium vezetését a lajthántuli területre nézve meg Halbhuter báró vette át ideiglenesen.

— Színházunk új baritonistája, Nédelko György, a hét végére megérkezik, s azt hisszük, új lendületet adand az operának.

**. Színházunk közönségét azon örömdetes hírrel lephetjük meg, hogy Prielle Kornélia nemso kára körinkbe jön s nehányzort fel fog lépni. E legkitünőbb magyar művésznő, szerepkörében az utóbbi évek alatt oly magasra emelkedett, hogy bátran elmondhatjuk: nincsen versenytársa szerepkörében. Ezt bevállja a legelső tekintélyek is minden habozás nélkül.

**. Figyelmeztetjük olvasóinkat Prohászka műkertész virágházára, melyből a farsáng folytán a legszebb virágok kerültek ki. Jelenleg a kormányzéki épület második udvarán lakik, s ajánlja magát díszkertek rendezésére s többi átalakítására. A vidéken legszebb kertek s köztöttük a bonceidai is, az ő szorgalma folytán váltak nevezetességgé.

— A maros-bogáthi olvasókör által pénztára gyarapítására 1867. febr. 20-kán Maros-Ludasa a mlgs gr. Andrassy Gyula úr udvarában tartandó zárkörü táncestély fog rendezettni. Je-

gyek előre válthatók egyleti könyvtárnok és kereskedő Beregszászi Károlynál, este pedig a pénztárnál M. Ludason. Belépti-jegy egy személyre 1 ft. osztr. értékben.

— (Necrolog.) Seps-Szt-Iványi báró Henter József, pápai Pius-rend középkeresztos vitéze, mely fájdalommal jelenti elfeledhetlen kedves és forrón szeretett nejeinek, Hilibi Gál Annának, folyó hó 4-kén, estéli 5 és fél órakor, életének 67-dik, boldog házasságának 41-dik évében, öt napi betegség után, tüdőlob következtébeni szélhűdésben történt kimúltát. Az idevált földi részei f. hó 7-kén, délelőtti 10 órakor fognak a szokott vallásos szertartások megtétele után, Csik-Szt-Imrérre, a családi sírboltba indítatni és ott f. hó 9-kén örök nyugalomra elhelyeztetni, halhatatlan lelke üdvéért pedig az engesztelő szent mise-áldozat Csik-Szent-Imrén, Kelemenelkén, és Maros-Vásárhelytől, f. hó 11-kén délelőtti 10 órakor fognak a Mindenség Urának bemutattni. Nyugodjanak békében áldott porai! Kelemenelkén, febr. 5-kén, 1867.

— (Necrolog.) A jászóvári prémontréi kanonok-rend tagjai melyen szomorodott szívvel jelentik szeretve tisztelt, telejhelelen rendfőnöküknek mlgs és főtisztelendő Répássy József úr, a f. hó 5-kén, sz. Jánosról címzett jászóvári, sz. Keresztről lelézi s sz. István első vértanúról nagyváradi hegyfoki apátja és süvegés prépostja s a kassai sz. szék ülnökének febr. hó 5-kén, 9 napi szenvedés s a halotti szentségek példás fölvétele után, a köztgyének szentelt buzgó munkásságn életé 55-dik, áldozarsága 29-dik s rendfőnöksége 13-dik évében, hagyományban történt sajnos elhunytát. A boldogultnak hilt tetei febr. hó 8-dikán fognak reggeli 9 órakor, engesztelő szent miseáldozat bemutatása után, a jászóvári sírboltba örök nyugalmomra tetetni. Az örök világosság fényekedjék neki! Jászóvár, febr. 6. 1867.

© Tekéből vett levél által értesültünk, hogy ottan „olvasó-egylet“ van. Üdvözljük! A mi a tudósító által érintett másik adatot illeti, miszerint egy a tagok sorába belépni kívánó csendőrré nézve a szavazás kedvezőtlenül tított ki, s eképp „egy önképzésre törekvő ifjunak, ki fedhetlen katonai életében elég jelét tanusítá a polgári magassabb körhöz rokonságának“ kiszavaztatása komolyabb következményeket vonhatna maga után, csak azt jegyezzük meg, hogy minden egyletnek — bármi nemű legyen az — legtermészetesebb, legelső és legkevésbé megtámadható joga az, hogy tagjai sorába azt vegye be, a kit tetszik. A választmány szavaz, s ha az eredmény sérelmesnek találatik, az illetőnek e sérelmét nem a nyilvánossághoz, hanem a közgyűléshez kell fölebbeznie, s szavazata indokolásával — ha még egyszer oly helytelennek tartatnék is valaki által — se a választmány, se a közgyűlés nem tartozik. Kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy e kérdés tárgyalására lapunk főrovatainak körén belül tért nem adhatunk, s még a felelősségünk alatt nem álló „nyiltér“-ben se óhajtunk azt.

— Ő Felsége mult hó 28-káról kelt legmagasb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy azon magyarországi helyv és ágostai hivallású hitanhallgatók számára, kik tanári vagy lelkeszi pályára készülnek és tanulmányaikat valamely német egyetemen akarják folytatni, a folyó tanévtől kezdve további két évre 10—10 ösztöndíj, évi 600 frttal, alapíttassék. Az e czélra megkívántó összeg a protestáns egyházi és iskola-pénzalapból veendő és a helytartótanács van megbízva, a pályázat ki-hirdetésével.

— A „Leitha“ több eredeti belföldi levelezést közölt, mik mindnyájan az új válság okozta benyomást tükrözik vissza. Fiuméből írják neki, hogy tíz hónapi nyugalom után ismét nagy politikai mozgalom ragadta meg a népséget. „Néhány nap múlva Magyarországhoz tartozunk“, ezen jelszó megy szájról szájra. A hazafias casinó bizottmánya már azon tervvel foglalkozik, mint rendezze a várva várt eseményt üdvözlő ünnepélyt, s hallik, hogy nagyszertű bál fog adatni. A nép, visszaemlékezvén a régi jó időkre, örömmel szedi ki rejtekeiből az eldugott nemzeti lobogókat. A magyar minisztérium közel kinevezetése senkit sem enged nyugodtan maradni s bizton várja a város, hogy az 1848-diki törvények visszaállítással egyidejűleg be fog kebelezettni a szeretett anyaországba. — Zágrábból írják nevezett lapnak, hogy ott több helybeli és vidéki követ, mind a nemzeti szabadelvi párt tagja, conferentiát tartott, melyben elhatározták: hogy habár a kinevezendő magyar minisztériumot a szabadság vívmányaként üdvözlük, mégis ezen minisztérium bejegyzését Horvátország viszonyaiba, mint a nemzet feliratilag kifejezett akarátával ellenkezőt, visszautasítják. Folyó hó 3-kán a körösi községtanács hasonló határozatot hozott. A rendkívüli reichsrath irányában azon határozatot hozta előbbi gyűléseket, hogy azt teljesen ignorálni fogja, minthogy a horvát nemzet és királya közt nem ismer el semmi magát közvetetni jogosult testületet. Minthogy ezen párt jelenleg többségben van az országban, e határozatoktól a jelen-tőséget megtagadni nem lehet. Az unioista magyar párt még egyszer kísérletet szándékszik tenni a jövő országgyűlésen, hogy programját keresztül vigye. Ha ez nem sikerül, tömegesen le fognak mondani követi állásukról.

UJ POSTA.

Konstantinápoly, febr. 11. A miniszterium következő új személyzetből alakított: Aali basa nagyvezír, Fuad basa külügy, a volt nagyvezír Mehmed Rusdi basa hadügyminiszter és a titárség nagymestere, Kiamil basa az államtanács elnöke lett.

A „Medjmuvi Havandis” című török közlőny azt mondja: Nem a Nyugat, hanem Törökország fogja a keresztények emancipálása, a muzulmánokkal helyre állítandó jó egyetértés, s egy nemzeti gyűlést egybehívása által a keleti kérdést megoldani.

Athene, febr. 9. A görög kormány távirata szerint Kandiában újabb harcok folytak. A porta a krétaiak gyűléseztet Konstantinápolyba hívta egybe; azonban a krétai nemzetgyűlés ez ellen óvatot téve, a lakosság vonakodik meghatalmazottakat küldeni.

München, febr. 11. Az országgyűlés rövid időn el fog naplótatni. Jól értesült állítás szerint, a délnémet államok részére Stuttgartban tervezett vérendszert csak rövidebb szolgálati idő megállapítása által különbözik a porosz vérendszertől.

A „K. Közlöny” magán távsürgőnye.

Pest, februar 13 d. u. 5 órákor.
(Érkezett Kolozsvárra este 8 óra 10 perozkor.) A hadügy miatti nehézségek el vannak háritva A magyar miniszterium kinevezését holnaputánra várják.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Február 13-n: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.20. 5% Metalliques 100 frt 61.20. Kamat 63. — Bank-részvény 763. — Hitelintézet részvény 200 forint 183.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 127.75. — Ezüst 126. — Cs. kir. arany 6.03. — 1860. kölcsön 90. —

Február 9-n: Földtehermentési kötvény magyarországi 73. — Erdélyi 70.50.

T. és felelős szerkesztő DOZNA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 392. u. k. 1867.

(68)

(1—1)

Hirdetvény.

Az erdélyi földtehermentési kötvényeknek, az e hazát terhelő földteherment. adósság részletes apasztására, a földteherment. alap részére egy bizonyos évenként megállított összegért leendő beváltása, az e tekintetben kibocsátott utasítás szerint, a mint az alap érdekében inkább megfelelő, akár az országban, akár a bécsi tőzsdén és pedig az első esetben az illető felek, vagy birtokosok által közvetlenül, vagy pedig vállalkozók által közvetítés útján megtörténhet, ezen orsz. alapigazgatóság az alap, valamint az illető vételjogosult birtokosok érdekeit is szem előtt tartván, elhatározta, hogy a beváltására megállított összegért a kötvények beváltása Kolozsvárra és pedig egyelőre minden közvetítés mellőzésevel, az illető vételjogosult birtokosok által, kiknek nevén a kötvények kiállták, megejtessék.

Az idei mártius hó 15-ig beváltandó összeg 27000 forintban állított meg. A beváltás a Kolozsvári cs. kir. főharminczadnál, az alapigazgatóság utalványra nyomán, a bécsi napi közép árfolyamon alól történik.

Ennélfogva felszólítanak mindazon vételjogosult birtokosok, kiknek saját nevékre kiállított erdélyi földteherment. kötvények kezükön lévén, azokat a fennebbi áron eladni óhajtanak, hogy magokat az illető kötvények áthozatala mellett személyesen, vagy törvényes felhatalmazott által az előbb megnevezett határidő alatt ezen alapigazgatóságnál jelentsek, mire a beváltás a fenn megírt összeg erejéig, innét azonnal el fog intézteni.

Kolozsvárra, január hó 24-kén, 1867.

Az erdélyi N. fejedelemségbeli kir. földtehermentési alap-igazgatóságtól.

(66)

(1—3)

Pályázati hirdetmény.

Gyergyó-székben kebelezett Szárhegy székely község részéről felsőbb engedélyvel fogva, ezennel egy helybeli orvos állomásra 600 az-az hatszáz osztr. forint évi fizetéssel pályázat nyitattik, ehez járul még egy tisztességes szabad szállás, székér szinzel, istállóval és 2 holdnyi kerttel, ugy szintén minden második évben a borszékű földi orvosi állomás is, a földi idény bárom havára járuló 50—50 forint havi díjjal. A pályázatra csak a magyar nyelvet bíró orvostudor urak tarthatnak igényt, s a pályázni kívánó t. cz. urak felkérhetnek az iránti folyamodványukat a szükséges csatolmányokkal ellátva, a folyó évi május 1-ő napjáig ezen község előljáróságához beküldeni, mely a részletes feltételekről személyesen, vagy írásban kész megadni a kellő felvilágosításokat.

Kelt Szárhegyen, februar 6 án, 1867.

A községi előljáróság:

CSERGŐ ZSIGMOND, bíró.

Eln. sz. 90. 1867.

(63)

(2—3)

Pályázati hirdetmény.

A felsőes kir. Főkörmányszéknek f. évi január 25-ől 143 sz. a. klmes rendelethez szerint ezen hatóságban Parajdon egy gyógyszerár kinyitására engedély adatott, melynélfogva a pályázni kívánók oly hozzáadással szolítanak fel, hogy ezen állomás elnyerhetése szükségeselt képességekről és biztosítékokról szóló bizonyítványokkal ellátott folyamodásukat f. év mártius 31-ig ide beadni ne késsenek.

Sz. Udvarhelyt, februar 4-én, 1867.

DANIEL GÁBOR

ns Udvarhelyszék id. főkirálybírája.

NEM HIVATALOS.

„Isten áldása!”

Ezen szép és gyakran igaznak bizonyult szerencse jelmondat alatt ajánlok
12 frt 50 kr-ért 1 darab
5 frt — kr-ért 2 „
15 frt — kr-ért 6 „
25 frt — kr-ért 11 „
igérvényt az 1864-iki 100 frt államsorsjegyekre a következő sorozatokból:
61, 828, 888, 1177, 1633, 1744, 1852, 2020, 2299,
3344, 3838.

200,000 frt

a főnyeremény, mely már Pénteken mártius 1-jén nyerteti fog. Vidéki megrendelések az ár beiktatása után rögtön teljesítettek. Az alólírt váltóiroda már gyakran részestelt az örömben, hogy a vidékre jelentékeny összegeket küldött szét, azért mindenki vegye figyelemre a fennebbi csinos jelmondatát és nyújtsa kezét a szerencsének.

LIPSTADT & COMP. Bécs,
Kärnthner Ring 2. 1.

U. I. A már meg nem levő sorozatok más—egy szerencsés kéz által választottak—által helyettesítettek. A hivatalos nyeremény sorozat elküldéséért 20 kr. beiktatása kéretek. Postai utánvét útján megfizások nem teljesítettek. A nyert pénz rögtön minden leszámítás nélkül bérmentve elküldeték.

A fennebbi.

TAUFRER GYULA

fényképész.

Kolozsvárra, óvár Tauffer-ház.

Alólírt tisztelettel jelentem a n. ér. közönségnek, miként a legújabb szakmába vágó találmányok elsajátítása, a a legcélszerűbb eszközök beszerzése, — valamint a nagyszerű közönségnek — egy évi sikerűs eredmény után tapasztalt folytonos látogatása és pártolása képesítnek engem arra, hogy a nálam megrendelhető fényképek díjait a következő leszállított árakra határozzam:

1. Legfőbb nagyságu diszes kiállítás kép első példánya 2 frt — kr.
2. a következő példányok darabja 1 frt 50 kr.
3. 12 példány kabinet-portrait 5 frt — kr.
4. 6 „ „ 3 frt — kr.
5. 3 „ „ 2 frt — kr.
6. 1 „ „ 1 frt — kr.

Látogató-jegyek:

1. 12 példány diszes kiállítás 3 frt — kr.
2. 6 „ „ 1 frt 50 kr.
3. 3 „ „ 1 frt — kr.

A fényképek színezése, valamint arcz, mell, vagy bármely más olajfestmények Kővári Endre által a legújatosabb árban eszközöltetnek.

Tisztelettel

TAUFRER GYULA,
fényképész.

(402)

1 1/2

(6—6)

Alólírt ezennel tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy Brassóban — Nagyutca 525 sz. alatt egy

Magán-üzleti és tudakozó irodát nyitott,

s készséggel ajánlja szolgáltatását a következő szakokban u. m.

A kereskedelem és üzerség terén:

Au-bizomány mutatók által vagy raktárban; áruszállítás, és pénz-behajtás (incasso); kisebb s nagyobb vállalatok felkeresése vagy kifürkészése vállalkozók számára; tőkepénzek biztos és jövedelmes kihelyezése; megbízások fekvőség, javadalmak, értékpapírok és bányászati találmányok megvétele, vagy eladása iránt, s általában bármely féle kereskedelmi üzlet-közvetítés.

B) A mező-gazdaság terén:

Biztos felvilágosítások s utmutatások megadása az újabb okserü földművelés ágában, nevezetesen: földjavítás; újabb s czészerűbb gazdasági eszközök s gépek beszerzése; mesterséges talajöntözés vagy szárazítás; okserü trágyakészítés; kiaszott vagy mohos rétek, s legelők felújítása; új s czészerűbb vetés-forgások (váltó-rendszerek) felállítása nagyban s kicsinyben; új s jövedelimesebb gazdasági növények behozatala, s ilyenmü eredeti vetőmagok beszerzése; továbbá a gazdasági mellék-iparágak, u. m. szesz-, ecet-, répaszörp-, keményítő-, gyümölcsbor-, tégl-, mész- sat. gyártás. Tudósítások a gazdasági termények summás eladhatása és a folyó piaci árak iránt a bel- és külföldi jobb piacokon, sat.

C) A kézmű- és gyárpár terén:

Bizható tudósítások minden újabb új találmányról, mely által a kézművek s gyári készítmények tökéletesbítettnek, vagy ezek előállításában idő és költség galdoktatik; ugy szintén az ilyen eszközök s közvegek ideállítása s megszerzése; ezen rovatra nézve egyébiránt időnként részletes ajánlatok fognak kibocsátatni. Továbbá tudósítások a kézi és gyári készítmények summás eladhatása, mint szintén az ezekhez kellő bármennyü nyers anyagoknak legelőnyösebb vétel-forrásai iránt.

D) A nagy közönségnek általán:

Folyó tudósítások bármely magán-szolgálatok, bérakások, haszonbérletek, földi szállások sat. iránt, melyekről az üzleti iroda előtt kiüftűgő tudakozó-tábla folytonos hird. ad. Végre magántügyekben levelezés, fogalmazványok s fordítások készítése a hazai s itt divó idegea nyelveken.

Bizományi számlák s egyéb díjazások vagy előleges egyezés útján — vagy mérsékeltén szabhatnak meg, s tett szolgálat után azonnal fizetendők. Külső megbízások bérmentve kéretnek.

A t. cz. közönség szives pártolását kéri

RÁPOLTY KÁROLY.

(66)

1 1/2

(2—12)

Arany- és ezüst- férfi- és női ékszereket

a legújabb és izletesbb párisi divat szerint árulok a következő

hihetetlen olcsó árban.

Hosszu férfi- és női-örölczök 13 p. ezüstből, gazdagon megaranyozva vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, 7, 9, 11, 13, 15 frt.
Rövid férfi- és női-örölczök 13 p. ezüstből, gazdagon megaranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve 4, 5, 6, 8, 10, 12 frt.
Mellűk és fülgöck, simára metszett, kövekkel, gyönggyel emaillozot vagy a nélkül, ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített 7, 9, 12, 15, 20 frt.
Nyakérmek (Medaillons) 13 p. ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített, sima, vagy emaillozot 1 frt 80, 2, 3, 4, 6, 8 frt.
Keresztek 13 p. ezüst, aranyozot vagy Nro. 3 arannyal vegyített sima vagy emaillozot 90 kr, 1, 1 frt 50, 2, 3 frt.
Szívek 13 p. ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített, kinyitható, sima vagy emaillozot 1 frt 50 kr, 2, 3, 4 frt.
Élőing-gombok 13 p. ezüst, aranyozot, vagy Nro. 3 arannyal vegyített, sima, vagy kövel kirakott, 70 kr, 1, 1 frt 50, 2, 3 frt.
Késsél-gombok (Manschette) 13 p. ezüst, aranyozot vagy Nro. 3 arannyal vegyített, sima vagy kövel kirakott, 1 frt 50, 2, 3, 4, 6 frt.
Gyűrűk, 13 p. ezüst, aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, sima, emaillozot vagy köves 1, 1 frt 50, 2, 3, 4, 6 frt.
Pecsenyemő-gyűrűk, 13 p. ezüst aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve 2, 2 frt 50, 3, 4, 5 frt.
Karpereczek, 13 próbás ezüst, gazdagon aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, 3 frt 50, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15 frt.
Továbbá: Serkentők ördöval, minek egy házál sem szabad hiányzani 7 frt.
Ing-örök minden nemben, 2 évi jótállás mellett.
Kereskedőknek Árleengedés. Bizományokra szerződés köttetik. Megbízásokat utánvét útján a leg-pontosabban teljesít a raktár

Fromm Ph.,

Hohenmarkt Nr. 11, Wien.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárra.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szegedygyőnt, Vokál Jánosnál Nagenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárra kapható:

A szabadságról.

Irta Mill Stuart János. Fordította, s az előszót írta

Kállay Béni. Ára 2 frt.

Egy képviselő napló-jegyzetei.

III. füzet. 1866. Május — Decemb. Ára 1 frt 10 kr.

Mészáros Lázár élettörténete, külföldi levelezései és emlékiratai.

5-dik füzet. Ára 1 frt 40 kr.

KOLOZSVÁRI NAGY NAPTÁR

Szerkesztette K. Papp Miklós. III-dik évfolyam.

Mellékletül Haynald Lajos, P. Szakácsi Vitus, Horváth Mihály arczképek, és Doré Gusztáv „Vízözön” című remek genre-kepe rész-metszetben.

Ára 1 frt. Postán küldve 1 frt 10 kr.

Spitzig Iczig naptára 1867-re.

Ára számos humoristikus képpel 90 kr.

Reisenhoffer Rudolf. Osztrák postaügy kézikönyve. 2 frt.

— Az osztrák birodalom Államtan kézikönyve. Különös tekintettel a magyar korona országaira. A legújabb statisztikai adatokkal, főtanodák használatára. Ára 1 frt.

Eppen most jelent meg

az Erdélyi muzeum-egylet

ÉVKÖNYVEI

IV-dik kötetének I-ő füzeté. Ára 1 frt.

(67) (1—3)

Fáklyák,

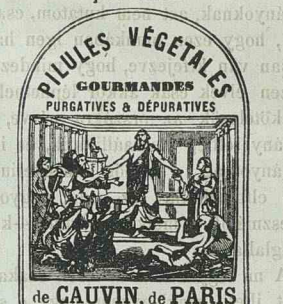
bár mily menyyniségben találhatók

BOÉR SÁNDOR gyárában

Széchenyi-tér 39. sz. a.

(19) (2—36)

Növényi- czukros- hasbajtó és vértisztító pilulák.

PILULE VEGETALES
GOURMANDES
PURGATIVES & DÉPURATIVES

de CAUVIN, de PARIS

Ezen kitűnő gyógyszer, egyszerű és olcsó, a legbiztosabb szer a legmacskább hasznosítás, opo- és gyomor-bajok, májbetegségek, aranyér, hőrsenyv, csúsz, mirigy, havi tisztulási bajok, és mindazon betegségek ellen, melyek a vér megcsipősdése és megromlott nedvekből származnak. — Ezen pilulákat a leghíresebb orvosok is rendelik. — Egy skatulya 60 pilulával 1 frt 75 kr. — Fél-skatulya 30 pilulával 1 frt.

Kapható Kolozsvárra: WOLFF J. gyógyszerésznél.

Pesten: Török gyógyszerésznél.

Párisban: J. P. Cauvinnél, Boulevard Sebastopol Nr. 55.

(61) (3—3)

Nyári, őszi és téli oltó-ágak,

140—160 alma és körtve válfajokból, darabja 2 kr. Kaphatók: Fejéregyházán a kertészeti gazdasattól. Utolsó posta Segesvár.

(60) (2—3)

Haszonbér.

Magyar Bolkény helyiségében Szász-Régentől másfélóra járás, van egy birtok, a mely áll 14 hold és 694 □ öl szántóföld, 2 hold és 1182 □ öl kaszáló, 264 □ öl szőlő, három hold és 1360 □ öl erdő, négy lakrés, külön konyha és élel-kamarával ellátott szép lakház, a belső telken egy szép nagy kiterjedésű veteményező és gyümölcsös kert, azon kívül még egy szép nagy terjedésű más gyümölcsös-vel és mellék épületeivel együtt a legkedvezőbb feltételek mellett az 1867-dik év Szentgyörgy napjától kezdve három, vagy hat évre haszonbérbe kiadó. Érekezhetni felőle személyesen, vagy levél által Weimmann Jánossal Kolozsvárra, vagy ifj. Kaiser Sámuel ural Szász-Régenben.

(3—3)

Figyelemre méltó.

Azon erdélyi földtehermentési kötvények t. cz. tulajdonosai, kiknek kötvényeik az 1866-dik év decz. 31-én a 83,000 frt értékűt kisorsolás által halmával kihúztattak, tisztelettel felhívom, hogy ezen kötvényeket — melyek a cs. kir. állampénztár által csak is hat hó múlva váltanak be — kézz-pénzzel a legkedvezőbb feltételek mellett rögtön beválják

HUTFLESZ KÁROLY

Kolozsvárra b. Radák-ház a főtéren.

Ezen kívül még bevált földtehermentési kötvényeket és le-járt szelvényeket (compons) ez utóbbiakat minden díj nélkül — 5 1/2 % magyarlóni zálog — és elsőbbségi kötvényeket, kolozsvári zálogházi részvényeket, — minden nemű magyar és állampapírokat és sorsjegyeket arany és ezüst-pénzmekeket, a legkedvezőbb feltételek mellett.